

**MINTAQA RIVOJIDA LOGISTIKA SOHASINING O'RNI**

Navoiy davlat konchilik va texnologiyalar universiteti

39-B-24 Logistika guruhi 1-bosqich talabasi

Abdusalomova Munisa Uchqunovna

munisaabdusalomova11@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu ishda logistikaning O'zbekiston mintaqasidagi iqtisodiy rivojlanishdagi o'rne va ahamiyati tahlil qilinadi. Logistika infratuzilmasining takomillashuvi va transport tarmoqlari rivoji orqali mintaqaviy savdo va eksport-import aloqalari samaradorligi oshishi ko'rsatib o'tiladi.

Kalit so'zlar: logistika, transport-logistika, raqobatbardoshlik, tranzit-logistika, logistika faoliyati, barqaror rivojlanish.

Logistika va transport sohalari O'zbekiston hamda Markaziy Osiyo mintaqasining iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishida muhim ahamiyatga ega. Ularning o'rne quyidagi asosiy yo'nalishlarda namoyon bo'ladi:

- Iqtisodiy rivojlanishga ta'siri;
- Mintaqaviy hamkorlik va globallashtirish;
- Zamonaviy tashabbuslar va texnologiyalar;
- Barqaror va samarali tizim yaratish.

Logistika infratuzilmasining samarali ishlashi mahsulotlarni ichki va tashqi bozorlarga tez, ishonchli va arzon yetkazib berishni ta'minlaydi. Bu esa savdo hajmini oshirish va eksportni rivojlantirish imkonini beradi. O'zbekiston misolida logistika salohiyati mintaqaviy yalpi ichki mahsulotni kamida ikki baravar oshirishga turtki bo'lishi mumkin. Zamonaviy logistika markazlari va tranzit yo'laklari iqtisodiy muhitni jozibador qilib, investitsiyalar oqimini ko'paytiradi. O'zbekiston va qo'shni davlatlar transport-logistika infratuzilmasini yaxshilashga katta e'tibor qaratmoqda. Bu esa mintaqalararo savdo hajmini oshirib, iqtisodiy bog'liqlikni mustahkamlaydi.



Tranzit-logistika salohiyatining rivojlanishi Markaziy Osiyo mamlakatlarini xalqaro savdo zanjirlariga samarali integratsiya qilishga yordam beradi. Shu bilan birgalikda, yaxshi tashkil etilgan transport infratuzilmasi va bojxona-soliq tartib-qoidalarining optimallashtirilishi eksport va importni oshiradi. Natijada, xalqaro savdo kengayib, mamlakat iqtisodiyoti o'sadi. Qo'shimcha qilib aytganda, logistika sohasining kengayishi transport, omborxona, yuk tashish va axborot texnologiyalari bo'yicha yangi ish o'rinlarini yaratadi. Bu esa hududlarning bandligini oshiradi va ijtimoiy barqarorlikka xizmat qiladi. Xalqaro kompaniyalar uchun qulay logistika muhitining mavjudligi investitsiyalarni jalb etishda muhim omil hisoblanadi. Bu hududiy iqtisodiy o'sishga ko'maklashadi.

O'zbekiston misolida logistika va transport tizimi mintaqa rivojida iqtisodiy o'sish, savdo hajmi kengayishi va investitsiyalarni jalb qilishda asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. Logistika infratuzilmasini modernizatsiya qilish va samaradorlikni oshirish mintaqaviy integratsiya va eksport potentsialini kuchaytirishda muhim yo'nalish hisoblanadi. Mustaqillik yillaridan boshlab mamlakat logistika infratuzilmasini modernizatsiya qilishga e'tibor qaratib, xalqaro savdo aloqalarini kengaytirish va mintaqaviy integratsiyani mustahkamlashga intilmoqda.

Asosiy yo'nalishlar va natijalar:

- 2000-yillardan so'ng logistika sohasi jadal rivojlandi, bu esa eksport salohiyatining oshishiga yordam berdi.
- 2025 yildagi Prezident qarori asosida transport-logistika tizimining rivojlanish konsepsiyasi va yo'l xaritasi qabul qilindi, bu esa sohani tizimli takomillashtirishga zamin yaratdi.
- Raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali logistika jarayonlari samaradorligi oshirilmoqda.
- Malakali kadrlar tayyorlash uchun mintaqaviy o'quv markazlari tashkil etildi, bu esa nafaqat O'zbekiston balki butun Markaziy Osiyo uchun mutaxassislar tayyorlashga xizmat qiladi.

**FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.**

1. Чекулаева, К. (2024). РОЛЬ УПРАВЛЕНИЯ КОРПОРАТИВНОЙ СОЦИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ В РАЗВИТИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ. *Экономическое развитие и анализ*, 2(8), 448-457.
2. Ашурова, Н., Чекулаева, К., & Ачилов, М. (2025). АНАЛИЗ ЗАРУБЕЖНОГО ОПЫТА МОДЕЛЕЙ КСО: РОЛЬ БИЗНЕСА В ПРЕОДОЛЕНИИ ГЛОБАЛЬНЫХ КРИЗИСОВ. *Передовая экономика и педагогические технологии*, 2(1), 248-261.
3. Ашурова, Н., & Чекулаева, К. (2024). ОСНОВЫ МЕТОДОЛОГИИ УПРАВЛЕНИЯ КОРПОРАТИВНОЙ СОЦИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ. *Экономическое развитие и анализ*, 2(9), 234-242.
4. Ашурова, Н., & Чекулаева, К. (2024). РОЛЬ СОЦИАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН. *Передовая экономика и педагогические технологии*, 1(1), 232-240.
5. Bakoev, K. N., & Chekulaeva, K. A. (2021). ECONOMETRIC ANALYSIS OF INDUSTRIAL PRODUCTION'S VARIANCE IN THE SECTION OF CITIES AND DISTRICTS OF THE NAVOI REGION. *Frontline Marketing, Management and Economics Journal*, 1(08), 7-14.
6. Бакоев, Х. Н., & Чекулаева, К. А. (2021). ДИСПЕРСИОННЫЙ АНАЛИЗ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА В РАЗРЕЗЕ ГОРОДАХ И РАЙОНАХ НАВОИЙСКОЙ ОБЛАСТИ. In *ЭКОНОМИКА В ТЕОРИИ И НА ПРАКТИКЕ: АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ И СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ* (pp. 149-152).
7. Чекулаева, К. А. (2021). ОСОБЕННОСТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ГЕОЛОГО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ОЦЕНКИ И РАЦИОНАЛЬНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ОСВОЕНИЯ МРАМОРНЫХ МЕСТОРОЖДЕНИЙ. *Universum: технические науки*, (12-2 (93)), 62-66.



8. Чекулаева, К. А. (2011). *Разработка организационно-экономического механизма рационального использования месторождений мрамора* (Doctoral dissertation, Московский государственный горный университет).
9. Чекулаева, К. А., & Эйрих, В. И. Экономика и управление на предприятии (по отраслям). *Экономика и управление*, 100, 87-90.
10. Rabbonaqlovich, C. S. (2020). Advantages and distinctive features of venture capital. *SAARJ Journal on Banking & Insurance Research*, 9(3), 17-22.
11. Rabbonaqlovich, C. S. (2022). VENTURE CAPITAL AS AN ECONOMIC CATEGORY. *European International Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies*, 2(05), 83-87.
12. Rabbonaqlovich, C. S. (2021). The role of venture capital in the innovative development of a transformed economy. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(10), 1746-1752.
13. Rabbonaqlovich, C. S. (2024). VENCHUR KAPITALI SHAKLLANISHINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI. *Economics and Innovative Technologies*, 12(5), 22-33.
14. Chulliyev, S. (2024). INNOVATSION JARAYONLAR BILAN VENCHUR KAPITALI O 'RTASIDAGI BOG 'LIQLIK VA UNGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR. *Iqtisodiy taraqqiyot va tahlil*, 2(5), 67-74.
15. Чуллиев, С. (2024). О 'ZBEKISTONDA INNOVATSION TADBIRKORLIK VA VENCHUR FONDLARINI QO 'LLAB-QUVVATLASHNING USTUVOR YO 'NALISHLARI. *Economics and Innovative Technologies*, 12(3), 1-14.
16. Latipov, N., Komilova, N., Makhmudov, B., Berdiev, K., Moslemzadeh, M., Chulliyev, S., ... & Hamroyev, M. (2024). Econometric modeling and forecasting of environmental conditions of cities and population health problems: Case study of Navoi and Zarafshan cities. *Macedonian Journal of Ecology and Environment*, 26(2), 169-181.
17. Cho'lliyev, S. (2022). О 'ZBEKISTONDA TRANSFORMATSIYALASHAYOTGAN IQTISODIYOTNING INNOVATSION



RIVOJLANISHIDA VENCHUR KAPITALNING O'RNI. *Economics and Innovative Technologies*, 10(5), 297-306.

18. Chulliyev, S. R. (2021). VENCHUR KAPITALI IQTISODIYOTNI INNOVASION RIVOJLANTIRISH OMILI SIFATIDA. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 1(10), 596-602.

19. Чуллиев, С. Р. (2020). СОСТОЯНИЕ ВЕНЧУРНОЙ ИНВЕСТИЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ. *РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ*, 67.

20. Чўллиев, С. Р. (2021). ЎЗБЕКИСТОНДА ВЕНЧУР КАПИТАЛИНИНГ ШАКЛЛАНИШИ. *Scientific progress*, 2(7), 543-547.

21. Чўллиев, С. Р. (2020). ИҚТИСОДИЁТНИ ИННОВАЦИОН РИВОЖЛАНТИРИШДА ВЕНЧУР КАПИТАЛИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ ХОРИЖ ТАЖРИБАСИ. *Иқтисодиётда инновация*, 4(3).

22. Чуллиев, С. Р. (2024, October). РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТНИНГ РИВОЖЛАНИШИДА ВЕНЧУР КАПИТАЛИНИНГ РОЛИ. In *International Conference on Adaptive Learning Technologies* (Vol. 10, pp. 16-18).

23. Chulliyev Suhrob Rabbonaqlovich. (2024). The Significance of Venture Capital on the Digital Economy. *American Journal of Business Practice*, 1(7), 47–52. Retrieved from <https://semantjournals.org/index.php/AJBP/article/view/508>

24. Chulliyev Suhrob Rabbonaqlovich. (2024). Scientific-Theoretical Basis of Venture Capital. *American Journal of Business Practice*, 1(6), 46–51. Retrieved from <https://semantjournals.org/index.php/AJBP/article/view/252>

25. Чуллиев, С. (2024). ВЗАИМОСВЯЗЬ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ С ВЕНЧУРНЫМ КАПИТАЛОМ И ФАКТОРАМИ, ВЛИЯЮЩИМИ НА ИННОВАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ. *Экономическое развитие и анализ*, 2(5), 67-74.

26. Rashidov, M., & Toshimov, S. (2023). МИНТАҚАЛАРДА ЭРКИН ИҚТИСОДИЙ ВА КИЧИК САНОАТ ЗОНАЛАРИНИ ЖОЙЛАШТИРИШ ЗАРУРИЯТИ. *Economics and Innovative Technologies*, 11(4), 175-186.



27. Rashidov, M., & Toshimov, S. (2023). МИНТАҚАЛАРДА ЭРКИН ИҚТИСОДИЙ ВА КИЧИК САНОАТ ЗОНАЛАРИНИ ЖОЙЛАШТИРИШ ЗАРУРИЯТИ. *Economics and Innovative Technologies*, 11(4), 175-186.